

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,

Tel. (8 5) 203 4696, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt, enmin.lrv.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-

Nr. (1.20-05E)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atsižvelgdama į 2022 m. spalio 11 d. Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo metu išsakytas pastabas ir pasiūlymus, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reikalavimų asmenims, siekiantiems įgyti bei įgijusiems teisę plėtoti ir eksploatuoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines jūrinėje teritorijoje, ir jūrinės teritorijos tyrimų bei kitų veiksmų atlikimo išlaidų kompensavimo aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – AIE įstatymas) 22 straipsnio 10 dalyje nustatomos sąlygos, kurias turi atitikti asmenys, siekiantys dalyvauti AIE įstatymo 22 straipsnyje numatytuose konkursuose dėl leidimo naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje (toliau – jūrinė teritorija) dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – konkursas).

Nutarimo projektu siūloma patvirtinti Reikalavimų asmenims, siekiantiems įgyti bei įgijusiems teisę plėtoti ir eksploatuoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines Lietuvos Respublikos teritorinėje, ir jūrinės teritorijos tyrimų bei kitų veiksmų atlikimo išlaidų kompensavimo aprašą (toliau – Aprašas), kuriame nustatomi reikalavimai konkurso dalyviams, kriterijai ir taisyklės, pagal kuriuos nustatomi įpareigojimai konkurso laimėtojams, taip pat tvarka ir terminai, kuriais vadovaujantis kompensuojamos jūrinės teritorijos tyrimų ir kitų veiksmų atlikimo išlaidos.

Pakartotinai teikiamas svarstyti Nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. rugsėjo 22 d. išvadoje Nr. NV-2722 (toliau – Teisės grupės išvada) pateiktas pastabas, taip pat pagal 2022 m. spalio 11 d. vykusio tarpinstituciniame pasitarime bei darbo tvarka pateiktas pastabas.

Pakartotinai pažymime dėl Teisės grupės išvados 2 pastabos (pasiūlymas rengti antikorupcinio vertinimo išvadą), kad, kaip ir buvo aptarta 2022 m. rugsėjo 27 d. Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime, yra netikslinga rengti antikorupcinio vertinimo išvadą, kadangi tokią išvadą jau parengė kompetenciją antikorupcinio vertinimo srityje turinti institucija – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba – ir pakartotinis antikorupcinio vertinimo išvados parengimas, manytina, yra perteklinis. Energetikos ministerija, atsižvelgdama į Specialiųjų tyrimų tarnybos 2022 m. rugsėjo 6 d. antikorupcinio vertinimo išvadą Nr. 4-01-7133 „Dėl energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos jūroje teisinio reglamentavimo“, patikslino

Vyriausybei svarstyti teikiamame Nutarimo projekte nuostatas, susijusias su paramos skyrimu vietos bendruomenėms ir VŠĮ Lietuvos energetikos agentūros funkcijomis, o kitas pastabas AIE įstatymui planuojama įvertinti rengiant AIE įstatymo pakeitimą bei pateikti jų įvertinimą, kaip numato Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 8 dalies nuostatos. Atkreiptinas dėmesys, kad parengtame Vyriausybės protokolinio sprendimo projekte siūloma suformuoti pavedimą Energetikos ministerijai parengti reikiamus AIE įstatymo pakeitimus.

Pakartotinai pažymėtina, kad rengiant AIE įstatymo pakeitimą taip pat planuojama atsižvelgti į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2022 m. rugsėjo 7 d. išvadoje Nr. (1.6Mr)2T-1321 dėl Nutarimo projekto pateiktą 2 pastabą, susijusią su konkurso dalyvių atitikties europinės ir transatlantinės integracijos kriterijams vertinimo tvarka.

Atsižvelgdami į Teisės grupės išvados 3 pastaboje pateiktą pasiūlymą paaiškinti, kokiais būdais vietos bendruomenės bus remiamos per savivaldybes, pažymime, kad Aprašo V skyrius patikslintas ir nustatyta aiški paramos vietos bendruomenėms skyrimo ir išmokėjimo tvarka, t. y.:

- konkurso laimėtojas privalo remti vietos bendruomenes, esančias savivaldybėse, kurių pakrantės sausumos juosta yra lygiagrečiai su jūrinės teritorijos dalimi, kurioje įrengtos elektrinės;
- nustatant savivaldybes, kurių pakrantės sausumos juosta laikytina lygiagrečiai su jūrinės teritorijos dalimi, kurioje įrengtos elektrinės, nuo teritorijos, kurioje įrengtos šios elektrinės, šiaurinio ir pietinio kampų nubrėžiamos linijos statmenai kranto linijai;
- konkurso laimėtojas Vyriausybės nustatyta tvarka paskirtam įmokos administratoriui iki einamųjų metų sausio 31 d. moka įmoką, lygią 1 eurui už 1 MWh;
- surinktas lėšas įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis išmokės savivaldybėms;
- konkretus savivaldybėms išmokamos įmokos dydis bus proporcingas konkrečios savivaldybės pakrantės sausumos juostos ilgiui;
- savivaldybių tarybos savo nustatyta tvarka spręs dėl lėšų panaudojimo vietos bendruomenių ir gyventojų socialiniams, ekonominiams ir aplinkos apsaugos poreikiams tenkinti.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados 4 pastabą, susijusią su parama konkrečios savivaldybės vietos bendruomenėms, Aprašo V skyrius patikslintas, kaip nurodyta pirmiau, taip pat įtvirtinta, kad galutiniai paramos gavėjai bus pagal Aprašo V skyriaus nuostatas nustatytos (-ų) savivaldybės (-ių) vietos bendruomenės. Įvertinant tai, kad atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės bus įrengiamos Lietuvos jūrinėje teritorijoje, tai poveikį patirs savivaldybių, besiribojančių su jūra, gyventojai. Pažymėtina, kad AIE įstatymo 13¹ straipsnyje įtvirtinta, kad elektros energijos gamintojai, gaminantys elektros energiją Lietuvos žemyninėje dalyje įrengtose (pastatytose) elektrinėse, mokės gamybos mokestį ir gautos lėšos taip pat bus skiriamos bendruomeninių organizacijų, esančių netoli elektros energijos gamybos įrenginio, įgyvendinamiems projektams, kurie teiks aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą bendruomenei, bendruomeninei organizacijai ar jų nariams.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados 5 pastaboje suformuluoto pasiūlymo apsvarstyti galimybę suderinti dėl Nutarimo projekto pateiktas pastabas organizuojant pasitarimą, paaiškiname, kad, atsižvelgiant į 2022 m. spalio 11 d. tarpinstituciniame pasitarime pateiktas pastabas, 2022 m. spalio 12 d. buvo surengtas pasitarimas su Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) ir Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba. Pasitarime aptartos pastabos, susijusios su Apraše siūlomais įtvirtinti reikalavimais konkurso dalyviams dėl finansinio pajėgumo ir patirties. Suderinta, kad Apraše būtų įtvirtintas konkurso dalyviams finansinio pajėgumo reikalavimas – konkurso dalyvio vidutinės metinės pajamos per paskutinius

3 kalendorinius metus būtų ne mažesnės kaip 250 milijonų eurų, o reikalavimai dėl konkurso dalyvio patirties nebūtų keičiami, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas konkurse dalyvauti didesniai subjektų skaičiui ir neriboti konkurencijos.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados 6 pastabos, kurioje prašoma paaiškinti, ar konkurso dalyvis ar konkurso laimėtojas gali būti užsienio subjektas, ir pateikti informaciją, ar Apraše dėstomus reikalavimus gali atitikti užsienio subjektai, paaiškiname, kad reikalavimus konkurso dalyviams nustato AIE įstatymas, o Apraše detalizuojama atitiktis reikalavimams vertinimo tvarka, ir pažymime, kad pagal AIE įstatymo 22 straipsnio 10 dalies nuostatas konkurse turi teisę dalyvauti Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, ar jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės, atitinkantys šioje dalyje nustatytas sąlygas. Rinkos tyrimas dėl potencialių dalyvių skaičiaus nebuvo atliktas, tačiau susidomėjimas dalyvavimu konkurse yra.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 7 pastabos dėl Nutarimo projekto įsigaliojimo termino pažymime, kad Nutarimo projektu nėra įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai ir pakartotinai atkreipiame dėmesį į tai, kad AIE įstatymo pakeitimo įstatymo¹ 27 straipsnio 5 dalyje yra numatytas įpareigojimas Vyriausybei iki 2022 m. liepos 1 d. priimti šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstyto AIE įstatymo 15 straipsnio nuostatomis įgyvendinti reikalingus teisės aktus. Taip pat pažymėtina, kad Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų² 51 punktą taip pat numato, kad jei teisės akto įsigaliojimas, atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, turi būti siejamas su sąlyga, įvyksiančia ateityje, teisės akte atsakingai institucijai formuluojama pareiga nedelsiant pranešti Teisės aktų registro tvarkytojui apie sąlygos atsiradimą ir konkrečią teisės akto įsigaliojimo datą, t. y. leidžiamas įsigaliojimo sąlyginis atidėjimas.

Energetikos ministerija taip pat pakartotinai įvertino Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 9 pasiūlymą, esant būtinybei, pakoreguoti Aprašo loginę konstrukciją – Aprašo II skyriuje pateikiami reikalavimai konkurso dalyviui, III–VI skyriuose – konkurso laimėtojui, o Aprašo VII ir VIII skyriuose – vėl konkurso dalyviui. Pažymime, kad esama AIE įstatymo struktūra suponuoja poreikį išlaikyti sisteminių nuostatų dėstymo nuoseklumą ir Apraše, todėl nebūtų tikslinga Aprašo struktūrą dėti kitokią, nei ją numato AIE įstatymas.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 20 pasiūlymą patikslinti Aprašo XI skyriuje vartojamą sąvoką „įsipareigojimai“, atlikti redakcinio pobūdžio patikslinimai Aprašo XI skyriuje.

Nutarimo projekte nustatoma, kad jis įsigalioja praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Priėmus Nutarimo projektą neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių nenumatoma.

¹ Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymas Nr. XIV-1001.

² Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Tvarios energetikos politikos grupė (vadovė Lina Sveklaite, tel. 8 602 46 479, el. p. lina.sveklaite@enmin.lt), tiesioginė rengėja – patarėja Jevgenija Jankevič (tel. 8 602 47 359, el. p. jevgenija.jankevic@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 12 lapų.
2. Nutarimo projekto numatomo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.
3. Vyriausybės posėdžio protokolo projektas, 1 lapas.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

J. Jankevič, tel. 8 602 47 359, el. p. jevgenija.jankevic@enmin.lt